

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nemškutarija in nje delo.

Iz večih krajev dobimo v novem času čudna poročila. V njih je stvar, o kateri se vrtil poročilo, malo vesela, največkrat je taka, da nas prime, kakor o krči, pri sreči in da sami ne vemo, kako ali kedaj, toda roka ima podobo, kakor pri človeku, ki se pripravlja na to, da udari — ob mizo. Mi smo sicer že po naravi krotki in semtertje že more biti več, kakor je treba, potrpežljivi, tem bolj pa se čudimo torej sami sebi, odkod da kje ta jeza, srd, prihaja.

Naši bralci bodo pa lahko prepoznali, odkod da nam prihaja ta nevolja, ako jim nekaj teh poročil objavimo. Ne bode nam treba, da še pristavimo kaj, poročilo samo pove zadosti. Tovnej je n. pr. prišel prvi hlapon po novi železnici tje do Ljutomera. Tak se po navadi lepo okinča in h kinču spada tudi bandero, pri nas slovensko. Tako na tem hlaponu in kaj se zgodi? Neko človeče iz Ljutomera strga ga s hlapona in to v pričo skorej samih Slovencev. Za božjo voljo, kaj je to, ako se slov. ljudstvo ne sme več na svojih tleh pokazati za to, kar je po krvi, slovensko!

Dalje. Bilo je v Celji, v župnijski cerkvi, v kateri se opravlja služba božja slovenski ali o slovesni službi božji na rojstni den svitlega cesarja ne sme biti slovensko petje na koru. Tako hoče neka gospôda v tem mestu. Samo ena kitica bi pa se bila v cesarski pesmi naj letos pela slovenski, toda to ji je bilo na potu. Ni se smela peti in ker se pesem zato sploh ni pela, bila bi ta gospôda si lahko, vsaj na tihem, déla: ne po polnem, toda zmaga je v tem vendar le naša in basta! Ali pa je tako storila? Ne; ta ljubeznjiva gospôda krivi sedaj slov. pevce in Bog zna, koga še vse, češ, da so oni krivi, ker se letos v tej cerkvi sploh ni cesarska pesem pela. Če pa mi tudi ne rečemo k temu ne bev, ne mev, naši bralci pač vedó gotovo sami, kaj si je misliti o tacem ravnanji — te gospôde v Celji.

V Ljutomeru je na večer pred rojstnim dnevom Nj. veličanstva priredila slov. čitalnica kaj lepo veselico v proslavo svitlega cesarja in v ta namen je prilepila na trških oglih dotično naznanilo, ali naše nemčurje, piše nam rodoljub iz Ljutomera, naše nemčurje pa vse v oči drega in bôde, kar le slovensko imé nosi. Teh slovenskih povabil niso mogli za Boga strpeti. Še pred slavnostjo so jih strgali nemčurški fantalini z oglov in so s tem pokazali, kakošno da je njihovo mišljenje in prepričanje. Z imeni tudi lahko vsaki trenotek poslužimo. Pred vsem svetom pa je treba naglašati, da le-te surovosti oni niso izvršili iz lahkomišljenosti, marveč iz golega sovraštva do slovenskega naroda. Za zdaj še nečemo preiskavati, ali jih je morebiti pri tem vodil še kak drug namen ali ne. Pride pa še čas tudi za to. To vemo in vidimo vsak dan, da se med našimi nasprotniki širi nek čuden duh, ki zelo spominja na Berolin in Bismarcka. Slovensko prebivalstvo pa odločno protestira proti takemu, surovemu in predrznemu činu ter je globoko žaljeno na patrijotičnem čustvu do milega cesarja in prevzvišene dinastije. Naši nemčurje naj si dobro zapomnijo, da na naših tleh ni prostora za njihove pruske namene. Komur pri nas v prelepi naši Avstriji ni po volji, naj se takoj pobere v preblazeno Nemčijo, k svojemu striecu Bismarcku. Slovenec je Avstrijanec z dušo in s telom!

Tako prijatelj našega lista iz Ljutomera; vidi se mu, da mu vre kri same nevolje, ali kaj si hoče? Kakor stojé sedaj pri nas razmere, dovoli si vsak nemškutar lahko vse in žanje še le hvalo za to in to ne samo pri svojih ožjih znancih. Če nemčur dela zoper koristi domačega ljudstva, to je hvale vredno in je „nemška zvestoba“. Vse drugo pa je, ako Slovenec stori drugače, ako stori kaj, kar sodi, da služi slovenskemu, domačemu ljudstvu, to pa je vredno, da bljuje „D. W.“ ogenj in žveplo zoper njega ter ga razupije po svetu, kakor da

je izdajica nemških koristi ali ka-li. To je resnica, pri nemškutarji pač ne išče nihče zdrave misli, nihče poštenja, nihče omike; te reči so sicer kinč moža, ali nič ne gredó vkup z nemškutarijo, vendar doslej je bila taka nemškutarija še le bolj pri ljudéh nižje vrste doma. Kakor pa je sedaj podoba, sega že v višje kroge in šopiri se že na županjem stolu, vsaj pri tistih, ki stojé v sredi nekaterih naših mest in trgov. To je žalostno znamenje časa, gnjilo sadje na drevesu nemškutarije.

O izvolitvi stanú.

(Odkrita beseda slov. starišem in mladeničem v prevdarek.)

Marsikateremu mladeniču napravi mnogo skrbi izvolitev stanú. Je pa tudi važna doba, ko si mladenič napravi tako rekoč stanovanje, v katerem mu je celo življenje bivati, srečno ali nesrečno. Pozneje si stan spremeniti je dostikrat nemogoče; če je pa tudi mogoče, pri-nese redkokrat dober sad. Posebno težko si izvoliti pripraven stan je dostikrat mladeničem, ki obiskujejo srednje šole. To vè vsak, ki pozna razmere sedanjega časa. Mislím toraj, da ne bode nepotrebno, nekaj besedi o tej stvari spregovoriti.

Mladini je lastno, staviti si zlate gradove v svoji domišljavi za prihodnjost. Kako se veseli dijak gornje gimnazije one ure, ko more ta zavod častno zapustiti s spričevalom zrelosti za visoke šole v rokah! Ali veselje se temu ali onemu kmalu spremeni v skrb. „Kaj pa zdaj? Kako naprej?“ se vpraša. V svoji nezvedenosti se obrne do pametnih ljudi in jih prosi za svet. Odgovor je navadno: „Bodite to, za kar imate veselje!“ Kaj drugega bi tudi jaz nobenemu ne mogel reči, ko bi me vprašal. Če ima človek veselje za kako reč, bode mu neskončno dobrotljivi Bog dal tudi potrebne darove. Le dve opazki bi še pristavil. Vprašati se še mora: ali pa bom v izvoljenem stanú našel tudi vsakdanji kruh? Akoravno se bode to vprašanje skraja nepotrebno zdelo marsikomu, zato je vendar dostikrat še večje važnosti, kakor prvo: „za kateri stan imam veselje?“ Če v stanú, ki si ga je izvolil, človek ne najde potrebnega kruha, je to pač silno žalostno. In zgodi se resnično véasih kaj takega, če se izvoli stan, ki je prenapolnjen. Ali še na tretjo reč se mora ozirati slovenski dijak pri izvolitvi svojega stanú. Nastane še vprašanje: „V katerem stanú pa še zamorem tudi za blagor in srečo svojega naroda največ storiti?“ Na to stran se je dozdej morebiti najmanj oziralo ali pa se ni sodilo iz pravega stališča.

V novejem času so navstala društva na nasprotni strani, ki morajo vsakemu zavednemu Slovencu oči odpreti in ga prepričati, da nam je posebno delovati za povzdigo narodnega

blagostanja. Skrbeti nam je, da so praktični stanovi: obrtnijski, trgovec in enaki v naših rokah. Naj ne bode nobenega, ki je gimnazijo dovršil, sram se kaj praktičnega v imenovanem pomenu poprijeti, če ima za to veselje. Akoravno nimam veliko upa, da bodo padle te besede kje na rodovitno polje, mi vendar moja notrajnost velevala, da jih zapišem. Celo kmetje so pri nas, ki so dovršili po osem šol, na Češkem jih je bojda veliko, in bral sem o enem amerikanci, ki je bil na prvo kočijaž, pozneje pa je postal predsednik zedinjenih držav. Toraj tiči nečimernosti v ugovoru: Toliko sem se učil in zdaj bi postal to? Marsikateremu je morebiti pozneje žal bilo, da se je udal ugovoru, ki mu ga je navdihnil peklenski rogač.

Če kdo ima štiri razrede srednjih šol za seboj, gre lahko na obrtnijske šole se učiti. Najbolj priporočila vredne se mi zdijo one, ki so za stavbo strojev (Maschinenbauschulen), to pa posebno za to, ker je obiskovalcu pot na vse strani odprta. Ena taka šola je v Dunajskem Novem mestu (začne se 16. septembra) V celém so štirje letniki ali razredi. V prvi razred se pride po dokončanih treh meščanskih ali pa dokončanih treh srednjih šolah. V drugi razred pa pride vsak, ki je dovršil štiri srednje šole, ali pa če napravi izpit, ta pa ni pretežek. Da zna vsaj nekaj risati, mora pa vsak dokazati. Iz tega je razvidno, kako važno je, da se uči v gimnaziji risanje. Šolnina znaša samo 5 fl. za pol leta, pridni učenci se pa oprostijo. Tudi prostovoljno leto se dovoli po končanej šoli. Kdor je šolo dovršil, praktikuje navadno eno leto in dobi že med tem časom lahko kaj plače. Navadno posestniki tovaren pišejo vsako leto gospodu ravnatelju, da jim pošlje izšolane učence. Ščasoma znajo dobiti dobre, celo prav dobre službe po več tisoč goldinarjev letne plače. Druga priporočila vredna šola je šola za tkalinsko obrtnijo na Dunaju (Textilindustrie-schule.) Potrebni so štirje razredi srednjih šol ali pa tri meščanske šole. Izšola se v dveh letih, šolnina znaša okoli 14 fl. za pol leta. Dobijo še tudi lahko prav dobre službe v tkaninskih tovarnah.

Za obrtnijske šole mora biti človek praktičnega duha, vešč v risanju in mora veselje imeti za realne reči: matematiko, fiziko, kemijo.

Iz vsega je razvidno, da je dobro v sedanjem času obrtnijske šole obiskovati za tistega, kateri ima veselje in sposobnost za to. Tudi trgovinske šole so priporočila vredne. Koliko pa imamo naših trgovcev? In vendar se v tem stanú lahko in brez prevelikega truda dobi dober kruh.

Montanistika je tudi vredna, da bi se kdo brigal za njo. Če toraj kateri srednješolec ima veselje za eno izmed popisanih šol, naj se obo-roži s pogumom in naj nastopi pot, po katerej

je še dozdej malo ali ni nič Slovencev hodilo. Gospodje ravnatelji imenovanih šol so pripravljani na različna vprašanja odgovoriti tistim, ki imajo resno voljo dotično šolo obiskovati.

Če tedaj kateri mladenič nastopi to pot in ga zraven še sreča mило pogleda, zna še enkrat kedaj na svojo roko začeti na domačih tleh in tako našej zemlji pripomagati do večjega blagostanja.

Prav važno se mi zdi, da Slovenci veliko več pozornosti obrnejo na obrtnijske šole, kakor se je dozdej zgodilo. Svitli cesar so jih o svojem času priporočili in Bismarck je rekel letos nemškimi politehnikom, ko so se mu poklonili: „Kaj je jurist (sodnik), če se mu služba vzeme? Nič. Vam pa je celi svet odprt, če Vam tudi na enem kraju spodleti“. M. S.

Gospodarske stvari.

Mlado živinčje in njegova nadlega.

Kar je mlado, je ljubo, toda ima tudi svoje nadlege in kar je pri tacem še najhuje, je to, da si ne more samo skorej v ničem pomagati. To velja tudi pri mladem živinčetu in pri njem more mu le človek priti na pomoč, sicer pa postane iz nadlege pri živinčetu nadloga pri gospodarji. V tem uši mlade živine niso redke pa tudi ne malo nadležne.

Dajmo torej in pogledjmo, je-li ni pomoči zoper to nadlego! Da se pripomočkov nasvetuje zoper njo veliko, to ve že vsakdo izmed naših bralcev in tudi v naših listih je bilo o taci že večkrat govorjenje. Čeprav pa torej sodimo, da si naši bralci že vedó pomagati, ako ima njih živinčje kedaj tako nadlego — uši, vendar pa mislimo, da jim ustrezemo, vsaj nekaterim, če jim še damo v tem oziru eden ali drugi nasvet, ki ga priporočuje skušnja.

Najleži pripomoček je pa zoper uši pri živini, ako se umiva z jesirom ali cvičem iz sadja in to po vratu in hrbtišču, najmanj dvakrat na dan. Kdor stori to brž, ko zapazi pri živinčetu uši ter ponavlja to par dni zaporedoma, pri njem bode živinčje precej, za par dni brez uši in čilo in zdravo, kakor bi jih ne bilo nikoli imelo. Še poznalo se mu ne bode, da je imelo uši. Se ve, da mora biti v tem umivanje s cunjjo in precej močno.

Isto se doseže pa tudi z vodo, v kateri se je kuhel krompir. Tako umivanje pa se priporoča še s tem bolj, ker tako vodo imamo hitro pri roki in nas ne stane druga, kakor malo dobre volje in pa pomneža. To se pravi, da ni zadosti, če bereš ta nasvet v našem listu, po tem pa ga tudi hitro pozabiš. To ne sme biti. Kar mi pišemo, to tudi prevdarimo ter si pogledamo moža, ki nam kaj nasvetuje, prav dobro in še le tedaj, ko se prepričamo sami, da na-

svet ni jalov, podamo ga našim bralcem, naj si ga, ako pride njih kdo v tako priložnost, obrne na korist svojo. Tedaj skušnja velja tudi v tem.

Sejmovi. Dne 25. avgusta v Arveži, pri sv. Križi na Murskem polji, v Cmureku, v Središču, v Rogatci, v Laškem trgu, v Slov. Bistrici in v Velenji. Dne 26. avgusta na Bregu, v Ptujih in na Ljubnem. Dne 28. avgusta pri sv. Trojici v slov. gor. in v Svičini. Dne 29. avgusta na Muti, v Poličanah in v Žalci.

Dopisi.

Iz Celja. („Südmark“.) Kakor ravno zvemo, hoče zloglasna „Südmark“ dne 7. in 8. septembra v Celji imeti svoj glavni shod. Namen tega zloglasnega društva je dobro znan po celem Avstriji; kakor nemški „šulverein“ z nemškimi šolami, tako in še ostudnejše hoče „Südmark“ vse ponemčiti. Šulverein hoče nam krasti slovenske otroke in iz njih napraviti nemškutarske janičarje „Südmark“ hoče pa s ptujimi denarji pokupiti slovensko zemljo slovenskih posestnikov in nas na ta židovski način vničiti. Proti šulvereinu varuje nas društvo sv. Cirila in Metoda, proti „Südmark“ pa nas mora varovati naša varčnost in dobro gospodarstvo. Sploh pa v Celji za to društvo ni nobenega pravega mesta; razun nekaterih hujšakcev, kakor Rakusch, Schmidl, Walland, Pallos itd., ki Slovencev ne marajo, pač pa njihov denar, se nihče ne zmeni za to društvo in tudi pametni Celjani sami ne. Naši vrli posestniki okoli Celja naj s topiči in mnogoštevilnimi kresovi po naših slovenskih gričih posvetijo in pokažejo prenapetim „Südmarkarjem“, da se slovenska posestva ne kupujejo kar tako z judeževimi groši; topiči in kresovi, naj kakor sv. Cirila in Metoda dan naznanjajo, da Slovenec zna braniti svojo zemljo proti ptujim napadom.

Iz Laškega okraja. (Obč. volitve.) Pri zadnjih občinskih volitvah dne 7. avgusta t. l. so v občini sv. Krištofa, v edni največjih občin Spodnještajarske, zmagali lažiliberalci ali vsaj tem prijazni možaki. Kako se je moglo vendar to izgoditi, vprašal boš dragi bralec, ko je splošno znano, da je imela občina sv. Krištofa dosedaj vseskozi narodno lice, ko je znano, da biva ondí mnogo zavednih kmetov itd. Kriva je tega edino le narodna mlačnost in pa preveliko zaupanje v lastno moč. V obč. zastopu sedeli so sedaj že tri leta sem sami narodnjaki, ter mislili že, da jim ne more nihče več škodovati, da se jim ni treba več bojevati, da bode že tudi zanaprej tako gladko šlo; ali močno so se zmotili. Nasprotniki, akoravno v prav malem številu, spoznali so to malomarnost ter jih na dan volitve napadli čisto nepriprav-

ljene. Neki oskrbnik premogovih jam na Breznem napravil je namreč mnogo volilnih listkov ter jih izročil svojim rudokopom, kateri imajo ob enem tudi majhne hišice in tako volilno pravico v občini sv. Krištofa, z ukazom, da se morajo vsi udeležiti volitve in voliti, kakor jim je naročeno, in če bodo izgubili kruh. Privrela je tedaj cela kopa rudokopov k volitvi in spravila može ali ka-li v obč. zastop, kateri so imenovanemu oskrbniku po godu in kateri bodo plesali, kakor jim bode služabnik nekega židovskega društva trobil. Ta mlačnost in malomarnost občanov sv. Krištofa se mora grajati tem bolj, ker se županstvo ni hotelo ravnati po nasvetu znanega narodnjaka, kateri je na to opozoril, da se boljši kmetje še posebno povabijo k volitvi. Ta krivda pa sicer ne zadene samo županstva in odbornikov, temveč tudi občinske služabnike. Kakor vsak ve, ima naš kmet ravno v tem času mnogo dela in skrbi doma in ne more vedno misliti na druge reči. Dolžnost in naloga bila bi tedaj dotičnega obč. tajnika, da opozori na to občinske zastopnike in druge zaupne može in stori vse, da se volilci, kolikor mogoče polnoštevilno udeležijo volitve. Treba je, se vé, da tukaj dela; veselje do dela pa, kakor sploh znano, ni samo čisto nepoznana lastnost dosedanjega tajnika v občini sv. Krištofa, temveč misli se še občno, da mu je tak izid volitve celo čisto po godu; kajti slovensko mu je vedno mrzelo, ker ni popolnoma zmožen slovenščine. Obžalovati je toraj, da si občinski zastop ni nastavl ob pravem času družega za narodno stvar resnično vnetega tajnika, kateri bi bil koristi občine bolje zastopal.

(Konec prih.)

Od Slatine. (Častni občan.) Strneno sem omlatil, imam toraj nekaj časa, da Vam, g. urednik, nekaj od Slatine pišem. Pšenica je lepa, le nesrečne ljulike je dosti v njej. Ali ljulika se more s časom strebiti in sežgati; pustimo toraj žlahtno pšenico in mlatimo po ničvredni ljuliki. Vam je znano, g. urednik, da so naši občinski očetje našega „malega“, t. j. dr. Hoiselna kot častnega uda vsprejeli. Tudi, da so hodili trije može, katerih imena še zdaj ne vem, gospoda deželnega glavarja za zlati križec prosit za Hoiselna. No, Bog jim odpusti! Jaz menim, da njegove junaške prsi ne bodo tako srečne, da bi zlati križec nosile. Kdo pa so ti trije može, ki so šli gospoda glavarja prosit? Imenitne glave, ki imajo toliko inteligencije, da gospoda deželnega glavarja, kot tujca v kopelji, ki je tukaj v počitku bil, s praznimi prošnjami drnježijo in mu nepokoj delajo. Slišal sem, da bi bil nam dobro znani stari Šatula imel poleg biti v tem triumviratu. Bogme, rad bi bil videl to in oni dve figuri v belih rokavicah, morebiti še v pinjah. Imenitni gospodje so gotovo morali biti, da so Šatuleta

s saboj hoteli. Kakšne so pa zasluge malega? Jaz jih ne poznam. Ravno pretečeno nedeljo pa sem se z nekim domačinom pogovarjal o Hoiselnovih zaslugah in ta mi je povedal: Jaz in Hoisel sva skoraj v eni vasi rojena, sva skupaj v šolo hodila, se tičeva, akeravno je on prvi zdravnik v Slatini bil. Kedar koli sem jaz k njemu po „recept“ prišel, moral sem 40 kr. plačati. Če sem potreboval, da je zaradi bolezni v mojo hišo, par streljajev od Slatine, prišel, pa sem mu moral 2 gld. plačati. To so zasluge! Kedar sem pa šel h gospodu profesorju Glaxu, ali če je on v mojo hišo prišel, je odgovoril, ko sem ga za račun prašal: kaj bom računil, saj smo domači, meni par vrstic pisave ali par korakov nič ne vteži. Ta gospod je bil v Gradci rojen. Ravno tako je pri sedanjem gospodu dr. Eltzu. On vrači kmete od blizu in daleč zastonj, se tudi ne vstraši k bolniku dalje poti in je, Bog ve, kje doma. To-le so tedaj zasluge Hoiselnove. Zasluge njegove so le, da hudo udriha po častiti duhovščini in po slovenskem kmetu. Pri volitvah se kaže kot besen, in nas kmete zaničuje. Toraj rečem jaz tistim obč. očetom, ki so predlog vsprejeli, da je Hoisel častni ud in da bi zlati križec nosil, na čast Vas bodi! Vzdromite se, kmetje, z vašega dolgega spanja, spoštujte tiste, ki Vam dobro želijo in storijo, tistih pa, ki so duhovnikom sovražniki, njih ne volite in ne poslušajte, kajti njih sveti so lažnjivi in polni potuhe liberalne. Sosednja občina, Spodnje Sečovo, se je že vzdramila, nje odborniki, n. pr. Matija in Franc Cvetko, Bercko itd. so že prevideli, kaj da liberalstvo s svojimi šolami namerava. Posnemajte le-te! Če g. urednik in Vaši bralci želite še več zaslug doktorčkovih slišati in s kakšnim vspohom on ljudi vrači, vam hočem prilično pisati, povem pa, da se boste čudili o njegovi bistroumnosti in zdravniški umetnosti, smem pa to pred svetom povedati, ter povem vse lahko tudi na zahtevanje pred sodnijo. Domačin.

Od Sotle blizo Brežic. (Raznoterosti.) [Konec.] Ne bom vseh omenil, ki so predlog podpisali; omenim le dva trgovca, eden je Lah po rodu in zdaj najhujši prusak. Ta bi najrajši vse, kar je slovensko, en dan pokončal, a to mu je ljubo, da mu kmetje nosijo svoje groše za to, ker njih jezik zaničuje, tudi on ne bo gotovo zaslužen kazni odšel. Drugi, veletrгоvec, je vejica nemških Celjskih zagrizencev; od kraja se je vsem prijazen kazal; dokler je bil še prazen žep, je imel tudi na svojih zavitkih nekaj slovenski tiskano; zdaj, ko je pa bolj bogat postal, pa le „tajč“. Voliti se mora po njem nemški kandidat in tudi ta je podpisal predlog proti g. dr. Šmirmaul. Vidite, taki so naši trgovci. Kako zaupanje imajo stariši, da dajo svoje sine takim trgovcem v nauk, saj zgubijo veselje do vere in do naroda! Ta-

kih izgledov je dovolje. Naj Vam le enega navedem. V Brežicah pri neki udovi, se ve, da nemški, se je učil trgovine kmečki sin iz Zakota, kakor se sam piše Potscheg in je še zdaj tam in kaj je zdaj? Najhujši nasprotnik naroda, razpošilja v „vahtarico“ vabila za „Südmark“. Nedavno pa se je bil opekel, ker se je bil predrznil spoštovanemu g. trgovcu poslati vabilo za „Südmark“. Ta ga je lepo zavrnil, naj bi vsi trgovci, kakor pomočniki posnemali g. Gereca v Pišecah! On se je učil tudi pri najhujšem Lahu, zdaj Nemci; bil je tudi vojak, pa je vedno zvest ostal majki Slavi in Bog ga je osrečil. Zdaj je bogat trgovec in mnogo čislán pri občinstvu in še celo za župana so ga izvolili. Čast in poštenje, komur gre! Dragi bralci, zdaj vemo, komu naj zaupamo, ogibajmo se takih barantačev, ki jim je le za naš penez, za srečo naroda pa nič; tu naj velja tudi: svoji k svojim! To pa še ni zadosti, da imamo šulverein, čegar blagajnik je privandrani poštni Šmid, ne bodi ga treba, imamo tudi Südmark, za kojoj najbolj gorita Potscheg in Pinteritsch. Zdaj bomo še dobili „Kinder-Garten“; to je zanjka za nežno mladino, se ve, da ni dvoma, da je bodo dosti vlovili, ker ne vejo kmetje, kaj je to otroški vrt. Zato so prošeni pošteni gospodje, da to ljudem razjasnijo, posebno pa častiti gospodje duhovniki, kajti oni so najboljši jez proti takim navalom. Dragi, poslušajte radi glas svojih dušnih pastirjev, bodi si v cerkvi ali v domačem življenji, kajti oni so bolj učeni in skušeni, kakor pa naš Jaka in tovariši. Ker sem bil omenil otroški vrtec, dragi stariši, ogibajte se ga, kakor strupenega gada, kajti vaši otroci so vam veliki zaklad za bodočnost. Mnogokrat sem slišal tožiti, da tako razposajenih otrok ima malokatera šola, kakor Brežiška; ti otroci so očitvidni sad šulvereina.

S hribov pri Dobrni. (Kako dramijo zavést.) Zvečer pred praznikom apostolov slovanskih, sv. Cirila in Metodija, Slovenci zaigajo krese po slovenskej navadi. Vrli mladeniči so omenjeno šego v naše okolice vpeljali še le lani. Ker so pa po vzgledu svojih vrstnikov-sosedov tudi streljali, ne da bi imeli za to postavno dovoljenje od strani župana in ker jih je nekdo zavoljo strelbe pri gosposki zatožil: vsled tega je občinski predstojnik dobil iz Celja ukaz, da naj strelce kaznuje. Neki fant, ki se je oglasil za odgovornega, bil je v prid občinskim vbožcem obsojen na platež globe v znesku 1 gld. Letos pa so županu, kakor to zahteva postava, pravočasno naznanili, da nameravajo streljati. V občini gorelo je deset kresov. Z rečenim naznanilom so se mladeniči ognili nepotrebnej sitnobi. A „liberalci“ so z lanjskim preganjanjem strelcev ljudem odpri oči in tako budiijo ob enem našo mladež k narodnej zavesti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Da vlada grofa Taaffe ne nahaja pri vsem, kar počne, če je tudi na korist države, več hvale, kriva si je sama, ker je premalo odločna ter nihče ne ve za pravo, kam da se ona nagiba, na levo, torej liberalno ali na desno, konservativno stran. Nobena ji torej ne zaupa in nobena je ne podpira, kakor to more biti zasluži. — Mesto Dunaj térja za-se več zastopnikov v dež. zboru in kakor sodimo, jih s časom tudi dobi, da si jih že doslej nima premalo v primeri s kmeti. — Ker se „dež. razstava“ v Gradci obiskuje le malo, skuša ji odbor priti s tem na pomoč, da vabi razna društva, naj pridejo tje zborovat. Te dni pride torej tje društvo avstrijskih bučelarjev in z njimi nekaj več mož v razstavo; več pomena pa menda nima to zborovanje. — Nevihta, ki je bila zadnji četrtek po gorenjem Štajar skem, napravila je veliko škode v Gradci in po okolici; najhuja pa je bila pač po mestu, na vzhodni strani. — Pri dež. volitvah na Koroškem je zmaga po vsej vrsti na strani najhujših nemških liberalcev in bode torej zopet brč župan v Celovci dež. glavar in ves dež. odbor in kar je z njim v zvezi, v rokah zagrizenih svoražnikov slov. ljudstva. — Da se dela opovera slov. posojilnicam, zato si snujejo možje iz „bauernbunda“ na večih krajih nemške posojilnce in podpira jih v tem tudi blizo vsa koroška gospôda, se ve, da le za voljo namena, naj se jim ne izvije noben slov. kmet iz klešč. — S podružnico na Beli peči, nemški naselbini na Kranjskem, ne gre društvu „Südmark“ nič kaj po volji, pametni možje ne marajo zanj. — Leta 1889 je živelo na celem Kranjskem 239.229 možkih in 262.551 ženska, torej je bilo 23.322 žensk več, kakor možkih. — V dež. zbor v Gorici izvoli se brž na novo dr. Gregorčič in ne ve se zato, čemu da je odložil poslanstvo, če mu je vendar-le prav, da še se mu izroči na novo. — Zoper vodjo primorskih Slovencev, dr. vit. Tonkli, ruje se še vedno od neke stranke ter se mu očita, da zanemarja dolžnosti, ki jih mu nalaga njegovo častno mesto. V tem je težka sodba. — V Trstu je počila zopet petarda, tokrat pred hišo, v kateri je bila obletnica blagoslovljenja zastave slov. delavskega društva. Vidi se torej na prvi hip, komu da je bila namenjena. — Pri dež. volitvi za Istro sta bila na novo voljena narodnjaka Mandić in Jenko, torej tista, katerih izvolitve laška večina v zboru ni potrdila, da si je bila pri obéh soglasna. Svet se vpraša, kaj počne sedaj laška večina in kaj potrebe na vse c. kr. vlada. — V Zadru, glavnem mestu Dalmacije, razkrili so spomenik hrv. pesnika frančiškana Katiča. Iz početka vlada ni privolila v to, češ, da bodo Lahi „hudi“ čez

to. — Škof Djakovski, msg. Strossmayr obhaja k malu 40 letnico svoje časti in madjarski in drugi hujškači upijejo po svetu, da hoče škof neko „panslavistično zvezo“. Čudna bojazen! — Ugron, mož poln madjarskega ognja, terja, naj se c. kr. vojaštvo razdeli v ogersko in avstrijsko ter pride ogersko vojaštvo po polnem v roke vlade v Budimpešti. Čemu ne koj, da pride vse vojaštvo v roke Madjarov? — Kakor je podoba, postane knez Szanguszko dež. maršal v dež. zboru Galicije, kajti ces, namestnik v Lvovu, grof Badeni se že pogaja z njim in ni dvoma, da prevzame knez to čast, pri kateri mu je treba — denarja in to iz lastnega žepa. Vsakdo tega ne more ali pa tudi ne ne mara.

Vunanje države. Veleposlanik za Španijo je postal pri sv. očetu v Rimu don Pidal y Mon, mož, čegar rodbina je na dobrem glasu po katol. svetu. — Iz Italije veje ostrá sapa zoper avstrijsko vlado, to pa, ker je razpustila društvo „pro patria“. Vročekrvi Lahí bi najrajši nam napovedali vojsko, ko bi se ne bali — avstrijskih topov. — Tudi v Španiji čutijo potrebo, da se jim pomnoži vojaška sila in bode jim torej, kakor že po vseh drugih državah, seči zato globlje v žep. Ali bodo pač tega veseli davkoplačevalci! — Te dni je bil ruski vojni minister na francoskih tleh, v Parizu in se ve, da so ga francoski častniki vzprejeli z veliko častjo. Mož pa tudi gotovo ni zastoj prišel v glavno mesto francoske republike. — V Lüttichu, velikem mestu Belgije, bode v dneh 7. in 8. septembra velik shod katoliških mož iz cele Evrope in sodi se, da bodo sklepi na tem shodu dokaj važni, posebno gledé na delavsko vprašanje. — Anglija ima veliko tovaren in izdeluje marsikatero robo, za katero ji je skrbeti, da jo proda. To pa doseže najlaglje v naselbinah po širnem svetu in zato ima ona tacihi tudi po vsem znanem svetu. Od tod prihaja, da najde Angleža ali vsaj angleško blago človek po celem božjem svetu. — Kakor se kaže, posrečilo se je nemškemu cesarju potovanje v Rusijo in pravi se, da pride še to jesen ruski car v Berolin, da mu povrne obiskovanje in da se sklène more biti zveza obéhi velicéh držav za trdno. — Bolgarska vlada je izpustila Rusa, Kalubkova iz ječe in sicer na zahtevanje ruske vlade. — Iz Srbije se poroča, da misli vlada razpustiti društvo „Velika Srbija“ in sicer za to, ker dobiva podporo iz Rusije, nekaj, kar posebno Madjarom ni po volji, ker se bojé „panslavizma“. Oj nesreče! — Sedaj je resnica, da je patrijarh v Jeruzalemu odložil svojo čast ter je turski sultan temu že tudi pritrdil. Ne ve pa se za pravi uzrok. — Grška vlada se je nekoliko spremenila, kar se tiče oseb ministrov, sicer pa ostane vse pri starem. — V Armeniji so se sprijeli turski

in kršč. prebivalci, posebno v mestu Erzerum so strune napete in turska vlada stori dobro, če seže vmes, škoda, da stori to težko na korist kršč. prebivalcem ter vpokori ljute mohamedanec. — V južni Ameriki je več republik in kakor na povelje, so sedaj skorej v vseh rabuke, najhuja je sedaj v Boliviji; tudi vojaki so zoper vlado. — V Braziliji, najnovejši republiki sveta, se vpelje bojda prisilni zakon, to se pravi: vsak moški si mora vzeti ženo, če hoče ali noče. Kdo pa potlej živi rodbine in kje ostane v republiki „zlata prostost?“

Za poduk in kratek čas.

Iz Slovenije do Adrije.

(Potopisna črtica.)

(Dalje.)

Da je bilo celo življenje tega ljubljénca božjega sveta, nam dokazuje že ime, koje mu je ljudstvo pridjalo, ime „Pravični“ in to nam potrjuje tudi sv. pismo, ki nam kratko sicer, a izbornó tega moža slika: „In glej bil je človek v Jeruzalemu, kateremu je bilo ime Simeon in ta človek je bil pravičen in pobožen in čakal je tolažbe Izraelove in Duh sveti je bil v njem. In razodel mu je bil sv. Duh, da ne bo videl smrti, dokler ne vidi Kristusa Gospoda. In pride v Duhu v tempelj. In ko prineseta roditelja otroka Jezusa, da storita za-nj po šegi postave, ga on vzame v naročje in zabvalivši Boga reče: Sedaj odpuščaš hlapca svojega, Gospod, po besedi svojej v miru, ker so videle oči moje zveličanje tvoje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov; luč za razsvetljenje poganov in slavo naroda tvojega Izraelskega. Jožef pa in mati njegova sta se čudila temu, kar se je govorilo o njem. In blagoslovi ju Simeon in reče Mariji, materi njegovej: Glej ta je postavljen na pad in vstajenje mnogim v Izraelu in za znamenje, kateremu se bo nasprotovalo — a tebi samej bo pa prebodel meč dušo! — da se odkrijejo mnogih misli“. (Luk. II. 25—36.)

Predragi čitatelj, vse to ti je pač dobro znano iz sv. evangelija, koje slišiš najmanj enkrat vsako leto, kaj ne? Gotovo si že tudi ti blagroval moža, kojega evangelist tako lepo proslavlja, moža, v kojem je bival sv. Duh, ter mu razodel, da ne zatisne prej svojih oči, dokler ne vidi Izveličarja sveta; ja blagroval in blagruješ tega izvoljenca Božjega tudi po pravici, ker je ravno on bil tako srečen, da je Tistega, po kojem so kralji, preroki in celi narodi hrepeneli ter ga željno pričakovali, ne samo videl, nego tudi na svoje srce pritiskal, ga na svojih rokah celemu izraelskemu ljudstvu kot včlovečenega Sinu Božjega pokazal

ter v tej, rekel bi, brezmejni blaženosti ves zamaknjen vsiknil: „Sedaj odpusti, o Gospod, svojega hlapca“, da sedaj me pokliči, o Gospod, k sebi, moje želje so se spolnile, na tem svetu nimam več obstanka. Ker nam sv. pismo po navedenem prizoru ne omeni nikjer več sv. Si-meona, zato se lahko misli, da ga je Bog kmalu na to k sebi poklical, kar nam potrjuje nekako običaj, da se že od starodavnih časov spomin njegove smrti dva dni po očiščevanji Marijinem obhaja. Kako blažena je morala biti smrt ti-stega, kojega je Vsegamogočni že v življenji tako častno odlikoval a ne hoté se izvine iz naših prs želja, da bi tudi naša smrt srečna bila, da bi tudi mi mirno v Gospodu zaspali, naša duša pa se tje gori v tisto kraljestvo preselila, kjer bomo gledali tudi mi Izveličarja svojega. Brez dvojbe pokopali so sv. telo pobožni ljudje prav slovesno v Jeruzalemu ali kje v okolici, kjer je zapadlo — tako bi človek mislil — kakor vse, kar se rodi trohljivosti. A temu ni tako. Dobrotljivi Bog razprostrl je nad tem sv. truplom svojo vsemogočno roko, in hotel je, da telo, ki je z včlovečenim njegovim sinom v do-tiko prišlo, ne strohni in ne razpade, nego se celo ohrani ter še poznim rodovom sijajno nje-govo vsegamogočnost spričuje. In to truplo je še sedaj po devetnajstih stoletjih celo ohranjeno, o čemer se osebnost osvedočiti je tudi pisatelj teh vrstic milost in priložnost imel.

In to sv. telo počiva v cerkvi, pred kojo stojiva. Njena zunajnost pač nima posebne za-nimivosti za naju; res, precej velika je, a stavba sama ti pravi, da ni vsa naenkrat sezidana in je celo težko vganiti, v kakem slogu, romanski nekako prevaguje. Plošča nad vhodom v pres-biterij ima letnico 1632, ki je pa tudi že no-vejše delo, toraj bo cerkev sama gotovo že sta-rejša, kar bodeva pozneje natančneje videla.

(Dalje prih.)

Smešnica 35. Agent za neko židovsko tovarno se vrne domov, ali skorej brez naročil za tovarno. „Kaj?“ vpraša ga tovarnar, „ali niso pri Plaznikih ničesar naročili za mojo to-varno?“ „So“, odvrne agent, „so!“ „Kaj pa?“ seže mu gospod v besedo? „Pozdravljenje!“ od-govori agent na lahko.

Razne stvari.

(Imenovanje.) Mil. knezoškof so ime-novali preč. g. Karla Hribovšek, korarja stolne cerkve v Mariboru, za kn. šk. konsist. sveto-valca in ob enem ravnatelja v kn. šk. duhov-nišči v Mariboru.

(Bralno društvo) pri sv. Rupertu v slov. goricah ima v nedeljo, dne 31. avgusta, svoj veliki zbor v gostilni g. Selaka, ob enem pa bode tudi domača veselica.

(Sv. Križ tik Slatine.) Dne 31. avg. t. j. v nedeljo, priredi tukajšnje kat. pol. dru-štvo zborovanje, pri katerem bode vlč. g. po-slanec dr. Lavoslav Gregorec svojim volilcem iz Rogaškega okraja ob 3. uri popoldne poro-čal o svojem delovanji v državnem zboru. K obilni vdeležbi v prostorijah g. Franja Ogrizek, p. d. Colski, vabi Odbor.

(Duhovske vaje.) Kakor naznanja uradni list lavantinske škofije, bodo letos du-hovske vaje za čč. duhovščino na Slatini in sicer od dne 22. do 26. septembra.

(Vabilo.) Cerkevna družba v Vitanji ob-haja v nedeljo, dne 14. septembra t. l. popolu-dne ob treh svoj občni zbor. Po zborovanju bo veselica s petjem in tombolo. Vsi udje in prijatelji se vabijo najuljudneje k prav obilni vdeležbi. Odbor cerkvene družbe.

(Znižanje voznine.) Na južni železnici vpelje se dne 1. septembra t. l. znižana voz-nina. Blizo za eno tretjino bode v prihodnje voznina na vseh železnicah nižja, kakor jo imamo še doslej.

(Preložitev.) Sv. misijon pri sv. Duhu vrh Lučan začne se še le dne 6. septembra, ne pa že dne 31. avgusta, kakor smo poročali v zadnjem listu.

(Nevolja.) „D. W.“ hoče z vso silo svo-jim bralcem dokazati, da mi sovražimo Nemce in zato prestavlja sem ter tje kak stavek iz našega lista, se ve, da po svoje ter kliče po-tem: glejte, to stoji v „Slov. Gosp.“! „Revi pa se godi v tem še slabše, kakor slepi kuri. Le-ta najde še vsaj v časih kako zrno, „D. W.“ pa ga ne najde v našem listu nikoli — sovra-štva do Nemcev. Kar ni, pa ni, tudi ne na ljubo „vahtarici v Celji“.

(Okr. odbor.) V okr. odboru v Konjicah so ti-le gg.: odvetnik dr. M. Lederer, načelnik, oštir J. Walland, namestnik in odborniki: krč-mar J. Pučnik, graščak knez Windischgrätz, krčmar J. Bezenšek, župan M. Fijavž in poštar L. Müller.

(Nevihta.) V ponedeljek popoldne je bila v Celovcu huda nevihta s točo in še isti den večer je burja naredila v Ljubljani precej škode na poslopjih, posebno pa še na drevji.

(Proseni vešča.) V prosu in še bolj v koruzi kaže se letos po Savinjski dolini pro-sena vešča; to je črv, ki se zaje v bilko ter jo izje, da se prelomi in odpade. Škode napravi lahko veliko in se zatré težko, še le, ko se spravlja silje s polja. Nekaj več govorimo o njej v prihodnjem listu.

(Umor.) Obč. sluga v Razvanji pri Ma-riboru, Fr. Irgolič je izklical, da pride voz in druge drobnosti J. Windischa na dražbo. To je tega pa vjezilo, da je slugo poklical v svojo hišo ter ga je h krati s kolom mahnil, da se je mrtev zgrudil na tla.

(Trsna uš.) „Slov. Narodu“ piše se, da so v goricah občin Tokačevo, Plat, Male Rodne in sv. Trojica, vse v nadžupniji sv. Križa pri Slatini, zasledili trsno uš. Ako je resnica, bode to velika nesreča za nje.

(Pri čč. šolskih sestrah) v Mariboru odpre se v početku šolskega leta 1890/91 posebna šola za šivanje in druga ženska ročna dela.

(„Novi molitveniki!“) Tako se glasi priloga katero priloga katoliška bukvarna v Ljubljani današnji številki „Slov. Gosp.“ na katero svoje bralce posebno opozarjamo.

(Cvetoča jablan.) Neki posestnik pri sv. Nikolaju blizu Dobrne je v vzpomladi presadil precej veliko jabelko. Drevesu je odpadlo prvo listje, isto je pognalo drugokrat in sedaj je jablan v cvetji.

(Bučele.) V Gornjem Št. Vidu na Kranjskem so se bile bučele zagnale vprežena konja in so ju tako opikale, da je eden že poginil, drugi pa bo še brž tudi padel.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Fr. Pečnik, kaplan na Prihovi, je postal provisor tamošnje župnije. Umrli je č. g. Janez Modic, župnik na Prihovi, dne 20. avgusta pri usmiljenih bratih v Gradci v 59. in č. g. Jakob Brglez, duhovnik v začas. pokoji v Bočni, dne 22. avgusta v 33. letu svoje dobe.

Loterijne številke:

Trst 23. avgusta 1890:	55, 87, 24, 8, 21
Line „ „	11, 51, 56, 16, 67

Učenec se takoj sprejme pri **J. Leeb**, krojaču v **Mariboru**. 1-2

Živinski sejem

bode na Ruško soboto (13. septembra) pri **sv. Antonu v slov. gor.** 1-2

Specerijsko blago

najboljše kakovosti

prodaja po najnižjih cenah

Milan Hočevar

v Celji

Graške ulice štv. 3. 7-12

Zahvala.

Gospod **Albert Samassa**, c. kr. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja v Ljubljani, je meseca oktobra 1889. leta za Št. Janž pri spodnjem Drauburgu na spodnjem Stajarskem, tri nove zvonove, kateri okoli 63 centov tehtajo, izlil in taiste ne le samo po zunanji sliki, temveč tudi po ubranem, harmoničnem in prav glasnem petji tako umetno in izvrstno izdelal, da mu podpisano občinsko predstojništvo očitno svojo srčno zahvalo izrekuje.

Občinsko predstojništvo Št. Janž pri spodnj. Drauburgu, dne 20. avgusta 1890.

Simon Krivec,
župan.

Kupujejo se

proti dobri plači staro orožje, meči, pojasi, sulice, celo železno oboroženje, oklepi, kupe.

Pisma se naj pošiljajo **Juliju Hermanu** v Rimskih toplicah (Römerbad.)

Razglas.

Vsled odloka c. kr. okrajnega sodišča v Mariboru, z dne 12. avgusta 1890 štv. 11.511 vršila se bode prostovoljna dražba k zapuščini rajnega gospoda **Jožefa Neubauer-ja**, posestnika v Vučjem dolu, spadajočih vin — okoli 140 štrtinjakov — dne 25., 26. in, ako treba, tudi še 27. avgusta t. l. v Vučjem dolu in v Št. Jakobskem dolu, in dne 28. in 30. avgusta t. l. v mestu Mariborskem.

Dr. Jernej Glančnik,
2-2 kot testamenta izvršitelj.

Veliko, lepo posestvo.

Podpisana naznanjava, da prodava za voljo naji visocih let svoje lepo in rodno posestvo v občini Morje pri Framu, ob veliki cesti, obsega okoli 30 oralov, 6 oralov vinograda, 8 oralov travnika, lesa, sadunosnik in troje poslopij, vsa v dobrem stanu. Pogoji plačila so lehki.

Morje, dne 27. jul. 1890.

4 4

Janez in Marija Frangež.

Kupiti želi nekdo hišo s krčmo in nekaj dobrim posestvom; prodajalci naj naznanijo svoje ime upravnistvu „Slov. Gosp.“ 2-2